
Het verhaal van een bewogen dijk

Ellen de Bruin

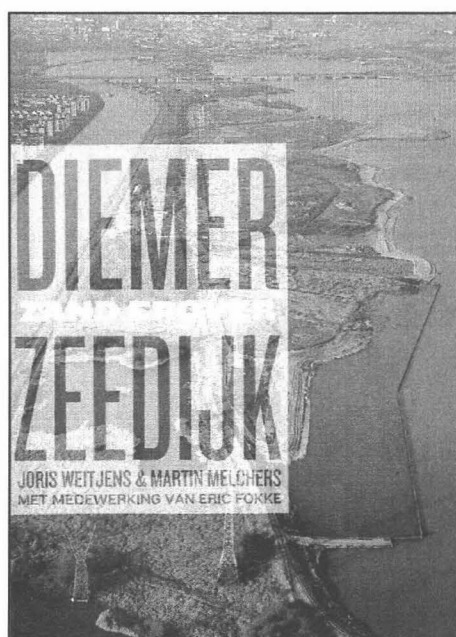
Afgelopen voorjaar zag - alweer - een Amsterdams natuurboek het daglicht: *Diemerzeedijk. Zand erover*. Geschreven door stadsecoloog en VWGA-lid Martin Melchers en karpervisser Joris Weitjens. De tekst op de achterkaft begint met: "Een lang vergeten stuk Amsterdam: de Diemerzeedijk. Maar met de komst van de nieuwe woonwijk IJburg staat de dijk weer volop in de belangstelling."

Door veel Amsterdammers misschien vergeten, maar bij iedere vogelaar, met name die woonachtig aan de oostkant van Amsterdam, is dit ruige en qua vogels spectaculaire gebied nooit uit zijn of haar gedachten geweest. Het was de plek voor Nachtegalen, Spotvogels, Blauwborsten en Buidelmezen.

Dit weemoedige gevoel spreekt al direct uit het woord vooraf: "Eenmaal aan de andere kant van het hek was er een andere wereld". De schrijvers benoemen het speciale gevoel bij de eerste mooie lentedagen, de exotisch aandoende strandjes en het vogelorkest op de vroege morgen, "dat nog dagenlang in je hoofd nagalmde". Dat je voor deze voorliefde voor een sterk verwilderde zeedijk echter een 'jongenshart' zou moeten hebben, kan ik op eenvoudige wijze bestrijden.

Het verhaal van deze dijk, die een bewogen historie kent, is nu beschreven in een rijk geïllustreerde uitgave. De hoofdstukken verhalen over historische feiten, persoonlijke herinneringen en beschrijvingen van de afwisselende natuur.

De bijlagen achterin worden gevormd door lijsten van in het gebied waargenomen diersoorten: van vogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën, kreeftachtigen, vissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, mieren, landpissebedden, miljoenpoten, duizendpoten, wantsen en mollusken. Een streeplijst geeft vervolgens de in de periode 1900-2003 aanwezige flora aan.

In de jaren '50 van de vorige eeuw werd de Diemerzeedijk gebruikt als vuilstort- en verbrandingsplaats voor giftig en chemisch afval. Het boek toont indrukwekkende foto's van spontaan in brand vliegende en rondvliegende vaten. Soms werd dan zelfs het scheepvaartverkeer stilgelegd.

In de jaren '80 werd de dijk afgesloten voor het publiek. Een ruige begroeiing was het gevolg; de Diemerzeedijk was in die jaren een van de meest soortenrijke natuurgebieden van West-Nederland. Door een ruimte naast het hek was de dijk toch betreedbaar, maar veel andere mensen dan vogelaars en zwervers kwam je er toen niet tegen.

In 1998 werd de dijk hermetisch afgesloten voor publiek vanwege een grondige sanering. De giffbelt werd afgesloten met een 'omgekeerde doos'. Na de sanering is een openbaar stadspark aangelegd: het Diemerpark. Het is de bedoeling dat de dijk gaat lijken op het savanneachtige landschap van na de 'stortperiode'.

Het park werd op 5 juni 2004 officieel geopend, maar was al eerder toegankelijk. Alleen de ARK-zone, de strook langs het Amsterdam-Rijnkanaal, is onveranderd gebleven. Het is ingericht als plasdrasgebied en speciaal bedoeld voor Oeverwaluw, IJsvogel en Ringslang.

De weemoed blijft, ook na een aantal Diemerpark-bezoekjes: het oogt kaal en veel minder natuurlijk; "...met het park schudt de Diemerzeedijk het wilde karakter definitief van zich af".

Diemerzeedijk. Zand erover

Joris Weijtjens & Martin Melchers
met medewerking van Eric Fokke
Uitgeverij Bas Lubberhuizen
Amsterdam, 2004
ISBN 90.5937.0449, 152 pagina's, prijs € 24,90

Op zondag 17 oktober organiseert de VWGA een fietsexcursie naar het Diemerpark.

*Geen teken van leven op de kale
zandvlakte binnen de damwand*

FOTO: MARTIN MELCHERS